

Barbara Janusz - Pawletta

„Wojna z terroryzmem” - problemy klasyfikacji prawnej

Streszczenie

Pojęcie „wojny z terroryzmem” wymyka się tradycyjnej kwalifikacji prawnomiędzynarodowej. Wydaje się bowiem, że nie chodzi w nim o klasycznie rozumianą „wojnę” ze wszystkimi przypisywanymi jej skutkami prawnymi. Bardziej zasadne jest definiowanie „wojny z terroryzmem” w kontekście konkretnej sytuacji faktycznej, która może przyjąć jedną z dwóch niżej wymienionych postaci. Po pierwsze, może to być sytuacja, w której jeden po drugim następuje szereg konfliktów o międzynarodowym lub niemiędzynarodowym charakterze, a ich regulacja podlega międzynarodowemu prawu humanitarnemu. Drugi wariant ma miejsce w przypadku wystąpienia szeregu „sytuacji konfliktogennych”, do których zastosowanie znajdują normy ochrony praw człowieka. Dodatkowy problem przy kwalifikowaniu „wojny z terroryzmem” rodzi fakt, że współcześnie podmioty dokonujące aktów terrorystycznych mają często charakter niepaństwowy. W doktrynie nie ma zgody, czy taki akt jest wystarczającą podstawą prawną dla skorzystania przez państwo z prawa do samoobrony gwarantowanego w Karcie Narodów Zjednoczonych. Prawo do samoobrony jest bowiem jedyną podstawą uprawniającą państwo do zaangażowania się w konflikt i użycia siły zbrojnej w stosunkach międzynarodowych bez uprzedniego upoważnienia w decyzji Rady Bezpieczeństwa ONZ. Niejasność odnośnie podstawy prawnej działań podejmowanych przez państwo zaatakowane przez terrorystów jest charakterystyczna dla „wojny z terroryzmem”.

The War on Terror - the Problems of Legal Classification

Summary

The notion of "the war on terror" seems to escape any traditional legal and international classification. For it transpires that it has little in common with the classic understanding of war and all the related legal effects. It is more justified to define the war on terror against the backdrop of concrete particularities that may assume one of the forms mentioned below. Firstly, there is a series of subsequent international or local conflicts falling under the international humanitarian law. Secondly, there is a series of conflict-ridden incidents that fall under the standards of human rights protection. Another problem with qualifying the war on terror is that the contemporary terrorism activists declare the non-belonging to any state. The doctrine does not unambiguously state whether such acts suffice for the states' legal claim to use the right of self-defence provided for in the United Nations Charter. The right of self-defence is the only measure that states may refer to when engaging into a conflict and using a military force in their international relations without prior authorisation of the United Nations Security Council. Thus, the ambiguity as for the legal basis of a state military response if attacked by terrorists still features in the phenomenon of the war on terror.

«Война с терроризмом» - проблемы юридической классификации

Аннотация

Понятие «войны с терроризмом» трудно поддать международно-правовой классификации. На первый взгляд кажется, что речь идет о понятии „война” со всеми приписываемыми ей юридическими последствиями. Более точная дефиниция понятия

«война с терроризмом» возможна в контексте конкретной фактической ситуации, которая может приобрести одну из двух следующих форм. Во-первых, это может быть ситуация, в которой один за другим наступают конфликты международного или не международного характера, а их регулирование подлежит международному гуманитарному праву. Во-вторых, это может быть ситуация, когда наступает множество «конфликтных ситуаций», с целью урегулирования которых можно использовать нормы защиты прав человека. Следующая проблема возникающая в связи с квалификацией «войны с терроризмом» возникает вследствие того, что часто субъекты которые совершают акты террора не идентифицируются с конкретным государством. В науке отсутствует единый подход относительно того, является ли такой акт основанием для того, чтобы государство использовало свое право на самозащиту гарантируемого Конвенцией ООН. Поскольку право на самозащиту является единственным основанием для ингирирования в конфликт и использования военной мощи в международных отношениях без получения согласия Совета Безопасности ООН. Нечеткость формулировки юридического основания действий предпринимаемых государством, пострадавшим от террористического акта, свойственно для характеристики «войны с терроризмом».